

8345.

1616, 6

111.

6

M

Συὺ Θεῶ

DECAS PROBLEMATVM PO-
LITICORVM,

IN ILLVSTRI ACADEMIA IVLIA
publici exercitij gratiâ ventilanda,

Præsides

DN. IOAN. ANGELIO

VERDENHAGEN PHILOSOPHIAE

Practicae Professore Ordinario,

Respondente

GVILHELMO MVLLERO

Ascanio.

Ad d. IX. KAL. Xbris in auditorio nouo maiori horis
consuetis.

HELMAESTADI,

Typis heredum IACOBI LVCI,

ANNO

—
c16 16 cXVI.

2.

3.

N. 4.

Acto inelyto

DN. VVOLFANGO *Gahnen* Consuli, Syn-
dico Halensi, illustrisq; Dicasterij ibidem
Directori.

Amplissimis item & Clarissimis Viris,

DN. PAVLO *Gahnen* / I. V. D. & apud Halen-
ses Ciui Primario,

DN. LAVRENTIO *Ghmen* / I. V. D. & dicti Di-
casterij Halensis Scabino.

NEC NON

Prestantissimo & humanissimo Viro,

DN. GEORGIO HILTMANNEN, laudatissimi
Archiepiscopatus Magdeburgensis
Protonotario.

*Dnn. auunculis, consobrino, & Adfni honoran-
dissimis*

In obseruantia Symbolum & stu-
diorum Testimonium in-
scribit

GVILHELMVS MÜLLERVS
Ascanius Resp.

I.

*An satius Magistratum habere ambulatorium,
quàm perpetuum?*

VBET verò (quod DEVS benè ver-
tet) ab hac quæstione præsentem, disputa-
tionem exordiri: Magnæ circa hanc sunt Po-
liticorum dissensiones: Non desunt, qui
ambulatorium Magistratum convenientio-
rem existimant; nec, qui contra Magistratum perpetuum
potius constituendum arbitrentur, reperias pauciores.
Vtriusque partis rationes videndæ erunt. Pro ambulato-
rio militant hæc argumenta. 1. Maior est custodia liberta-
tis, si magistratus sit ambulatorius, quàm perpetuus. 2. Ma-
gistratus temporarius tollit seditiones inter ciues, quarum
mater est præmiorum inæqualitas. 3. In quibus continuantur
honores, nunquam ad rationes reddendas obligatos se-
se existimant, quo nomine vituperat Aristoteles 2. Pol. 7. La-
cedæmoniorum Rempubl. quod in eâ Senatores immunes
erant à reddendis rationibus. 4. Qui perpetuò Magistratum
gerunt, rebus suis præesse nequeunt. 5. Qui rerum clauem
tenent perpetuò, facilè insolescunt, & subditos contemnere
incipiunt. Perpetuus fundatur in his: 1. Crebra Magistra-
tus mutatio nouis subindè sanctionibus conturbat Remp.
Et quemadmodum in corporibus humanis crebra victus
mutatio Medicis non probatur: Ita nec Politici subitanæam
Magistratus mutationem amplectuntur. 2. Magistratus
perpetuus conditionem & statum Reipub. sibi facit exactè
perspectum ac cognitum; hinc feliciùs eum regere, quàm

A 2

tem-

temporarios, qui, cum nondum Imperare didicerunt, fasces relinquere coguntur, in aperto est. 3. Magistratus perpetuus maiori auctoritate, curâ & sollicitudine præest Reip. quàm ambulatorius, cum se nouerit fore perpetuum, nec habeat, quod contumelias priuatorum extimescat; cum ambulatorius non nisi cum timore ciuitatem administret: Decurso namque Imperij tempore ab alijs vicissim expectare cogitur, si quid antea in alios duriter statuit, quàm & improborum iniuriarum, quas post depositum Magistratum obuenturas sibi certò præuidet, vt contra ius & æquum sæpè decidat, quasi prætorio edicto iubent atq; præcipiunt. Et plura hinc poterant, quæ chartæ angustia non permittit: Conflictus ea sine dubio offeret, in quem reijcimus. Quibus verò potiùs in hac sententiarum discrepantiâ & rationum grauitate adstendum? Distinctio docebit: Ea hinc ponitur duplex: 1. Distinguitur inter Maiores & minores Magistratus; quorum illos perpetuos esse tutius est: hos verò temporales. 2. Inter diuersas Rerumpub. formas: Monarchiæ perpetuus sit gubernator: Democratiæ ambulatorius: Aristocratiæ ex utroque participet. Imprimis tamen cuiusque Reip. consuetudo, ciuium commodum & securitas venit attendenda.

I I.

An Peregrini habendi numero ciuium?

Neque verò desunt, qui peregrinos præmiorum amplitudine & immunitatum magnitudine in ciuitatem allciunt, modò vt populosam & refertam reddant ciuitatem, modò vt ciues ab exteris erudiantur, paresq; efficiantur vicinis, eorumque potentia debilior peregrinorum in ciuitatem aduentu & receptione detur; quàm plurimi eo nomine Peregrinos recipiunt, vt indè immortale nomen ac gloriã sibi concilient, quod oppida à se fundata ciuium multitudi-

ne ac

ne ac rerum omnium abundantia relinquunt post se clara
ac splendida. Illud an ex usu sit Reip. controuertitur. Quod
non videtur 1. Peregrini, in ciuitatem admissi, ciuium mores
immutant. 2. Ciuium Iura ab exteris receptis labefactan-
tur: cum quod locusta segeti: Id ciuitati Peregrinus dicente
Cæfare 3. Pol. 3. 3. Athenienses aucta ciuitate peregrinos ex-
cluserunt, vt Plutarch. in Pericl. commemorat, quod Pere-
grinitatem in urbem inuectam multis creasse infortunium
didicerant Arist. 5. Pol. 3. 4. Cuiq; in exteris locis minor
est ad facinus verecundia Cic. lib. 4. Epist. fam. ad Marc. An-
ne igitur omninò exteri è ciuitate proscribendi? Neque
hoc dixerim. Possunt quippè nonnunquam in ciuitatem
admitti: vbi sequentes cautelæ obseruandæ. 1. Si bonæ sint
nationis & fide digna vitæ antea actæ habeant testimonia. 2.
Si præter meritum miseri. 3. Si religionis causa patriam reli-
querunt. Denique 4. si tanta ciuium sit inopia, vt externa
præsidia appetere sit necessarium.

III.

Extraneine rerum gubernaculis præficiendi?

Maximam Problema hoc cum præcedenti habet affi-
nitatem. Multis hoc ita videtur 1. Aditus ad moderanda
frena Reip. patens exteris æmulationis studium tollit inter
ciues. 2. Vires Reip. iunctâ exteri potentiâ adaugentur. Sed
contrarium potiùs sequendum videtur; exindè, quia 1. exte-
rorum ad Rempubl. admissio, est ruinæ & interitus eiusdem
certissimum indicium. Vt enim, dicente Lipsio, in quam
domum veniunt vespillones, signum est funeris: Sic Reip.
labentis ad quam fulciendam adhibentur Peregrini. 2. Pere-
grini sunt *πλεονεκτικοί*, De suâ tantum solliciti sunt crumenâ,
parùm quid publicè magis profit, curantes. 3. Subditi extra-
nei Principis sceptrum molestissimè ferunt, neque quisquã
adeò patiens est, vt eius Reipubl. in quâ natus est & educat⁹,

curam alienigenæ commissum ferat patienter. IV. Princeps Peregrinus à periculis tutus esse nequit, vndè nec subditi. V. Regnum sæpè extraneo delatum repudiatur, hinc nouæ turbæ, dedecus & ignominia Imperij. VI. Peregrini nouas leges inuehunt in Remp. omnia ita, vt in suo solo consueti sunt, agi volunt atque componi: Hinc odia subditorum; hinc seditiones, hinc haud rarò vniuersi regni euerfiones prouenêre.

IV.

Sortenê eligendus est Magistratus?

Ita verò est in electione: Nonnunquam discordibus eligentium votis duo eliguntur: Neuter alteri generis maiestate, virtutis splendore, fortunarumq; abundantia præferendus. Hinc quærunt, quomodo res agenda, vt ad alterum, cum ad vtrumq; non possit, Magistratus deueniat. Sorte dirimendum litigium putatur. Vndè problema hoc conceptum est; An sorte Magistratus aliquandò possit constitui? Sunt, qui sortitionem omninò nullam admittendam censent; Aiunt cum Cicer. 2. de diuinat. Sortiri propemodù idem esse, quod micare, quod talos iacere, quod tesseras, quibus temeritas & casus, non ratio, nec consilium valet: Totam rem esse inuentam fallacijs, aut ad quæstum, aut ad superstitionem, aut ad errorem. Recoquunt illud Aristot. 1. Eth. c. 9. Extremæ dementiæ esse, id quod maximum, optimumque est, fortunæ committere. Conqueruntur in superpeffimos quosque sortitione acquiri, eamq; multis fraudib⁹ & imposturis esse obnoxiam. Sed hæc quidem illi. Contrarium autem iubent leges diuinæ, suadent exempla sacrarum literarum, ferunt constitutiones ciuiles, probant mores & obseruationes gentium. Num. 33. v. 54. Iubet Dominus, vt Israëlitæ terram Canaan sorte inter se distribuant Num. 26. Iubet Dominus terram benedictam sorte partiri Mosi & Eleasaro

Eleafaro. 1. Pa. 28. v. 3. David filios Eleafar & Ihtmar forte superiores constituit 1. Par. 25. 26. v. 8. officia in domo Domini filijs Elæafar & Ihtmar subeunda forte conferuntur. Act. 1. v. 25. Matthias forte ad Apostolatum euectus est in locum proditoris Iudæ. Saul fortitione sceptrum obtinuit. Ictus Vlpian. in ll. in tribus 13. & l. Sed cum ambo 14. ff. de Iudic. respondet, si in iudicijs non facilè appareat, quis actoris, quis rei prouinciam suscipere debeat, forte rem discerni solere. Quod confirmatur l. meminimus 2. post Princ. C. quandò & quibus quart. pars. l. generaliter 24. §. proinde 15. v. fortassis ff. de fideic. libertat. Romæ omnes dignitates per sortem obuenerunt. Iulio Agricolaë fors quæsturæ prouinciam Asiam dedit. Tac. in Agric. Vespasianus quæstor Cretam, & Cyrenas Prouinciã forte tulit. Suet. in Vespas. c. 2. Milites etiam per sortem ad prædam vocatos meminit Virg.

Si verò capere Italiam sceptroque potiri

Contigerit victori & prædæ ducere sortem.

Paucis nunc ad contraria respondendum erit: Fortunæ autem arbitrijs regi sortem, quod inquirunt, nec prudentem se illi debere subijcere, cum consilio, non fortunam expedienda res sit; facilè diluitur: Neque enim fortuna, sed Deus fortes temperat; iuxta illud; fortes mittuntur in sinum, dominus verò dirigit eas Prou. 16. v. 33, c. 18. v. 18. Sors contradictiones comprimit, & inter potentes quoque dijudicat. Et tantum de problemate quarto; accedimus ad quintum, in quo quærimus.

V.

An quisquam ad Magistratum suscipiendum cogi possit?

Rarò autem accidit, ut Magistratum delatum suscipere recuset quispiam. Tanta enim plerisque inuasit honorum cupiditas, ut vel cælum ruere, dummodo ad imperij fastigia perueniant, optarent, tantumque abest, ut oblatum assumere

*Nunquam per
sortem ob
uenerunt
dignitates
sed sortem
a sortibus
pol. c. 2.
circa f.*

mere renuant, vt eundem potiùs ambabus quasi manibus ad se rapiant. Et quamuis nonnunquam ore munera Reip. capere se velle pernegent: Eadem tamen reuera magnoperè appetunt. Veruntamen quæ ingeniorum est varietas, accidit per sæpè, vt qui vel maximè ad Remp. gerendam videantur idonei, eius curam suscipere administrationemque omnibus modis fugiant, repudient. Deterrentur ob molestiarum difficultatumque multitudinem & magnitudinem, quæ indiuiduè cum Inuidiâ Reip. administratores comitantur. Cura quippè, non voluptas, imò poena est regnare, Testante Sen. in Thebaid. Neque tam modesta vlla felicitas, aut virtus suis vtilis mitisue extitit, quam non inuidia vellicârit: Et miserrima fortuna, quæ caret inuidiâ. Accedit summa subditorum ingratiâ: Nemo vnquam ita iustus extitit, nemo vnquam adeò benè Reip. præfuit, vt ingratorum ciuium calumnias & reprehensiones effugisset. Hac in causâ nimis durè statutum clamitant & crudeliter; In illa nimis benignè & clementer. Insigniter sapiunt omnes antequâ Rebusp. gubernandis adhibentur; Pleriq; imò maximâ partè, postmodû desipere incipiunt. Nullum adeò prudens Magistratus Reip. adfert consilium, quod non infinitis calumnijs & obtrektionibus arrodatur; Neq; adeò quicquâ prudenter statui potest, quod non meliùs constitui potuisse contendant malefici. Merito ea propter quæritur an talia præbeant, aliàs idoneo, sufficientem excusationem, & an inuitus ad suscipiendum Magistratum cogi nequeat? Dicimus quod omninò possit; idq; ob eam causâ: 1. Talia, si permitterentur, Resp. gubernatoribus destitueretur. 2. Nisi cogantur ad officia publica ciues idonei, eorundem susceptio delapsura ad indignos. 3. Leges sunt in contrarium; Iubent enim, vt, si quis Magistratus creatus munere iniuncto fungi detrectet; per præsides ad munus agnoscendum cogatur, quibus

quibus Tutores quoq; solent cogi, ad munus, quod iniunctū est, agnoscendum Vlpian: in l. si quis 9. ff. de munerib. & honor. l. Lucius 21. ff. ad Municipalem. Et ne quidem Patria potestas filium retinere potest, quò minus patriæ cogatur obsequi. l. honor 14. §. plebei 4. d. t. de hon. & mun. Ad ea, quæ à Magistratu quenquam deterrere possent, facilè responderetur: I. Inuidiam vlciscēdi in inuidis illis exsurget occasio, &

Inuidus ut nostris rebus marcescat opimis

Sedulò orandum. II. Ingratitudinem illam, quin vindicatorum hostis ille infensissimus non dubitandum. III. Publica priuatis anteferenda bonis. IV. Nondum eum natum sciant omnes, nec posthac vnquam proditurum, omnib. qui placeat, vel placiturus sit, cū ne cluppiter siue pluat, siue serenet omnibus placeat. V. Melius est, vt boni etiam periculosum gerant Magistratum, quàm vt Respubl. corruat & pessumeat. Arist. 2. Pol. 3. c. 1. quod ad ius 14. ad Trebell. l. r. §. generaliter 15. ff. de vent. in possess. mittend: Namq;

Publica quando perit; res quoq; priua perit.

VI. Problema:

In electione Magistratus Senilis siue Iuuenilis ætatis habenda ratio?

Properandum nobis est. Ne ad Remp. administrandam ante vigesimum quintum ætatis annum quispiam admittatur, prohibet text. l. ad Remp. 8. ff. de mun. & honor. l. si qui 2. §. fin. ff. de Iure Immun: Idq; ratione graui ac prægnanti; Iuuenile quippè vitium est, dicente Senecâ, ferre non posse impetum, & Iuuenilis ardor impetu primo ferit; languescit idem facilè, nec durat diu. Non quidem inficiari possumus Iuuenes cum laude & admiratione sceptrâ aliquandò tenuisse; sed ea tanti valoris non sunt, vt huic ætati, omnium præsertim rerum vsu & experientia destitutæ, quæ vel familiam in gubernatione ducunt, rerump. administratio & cura tutò & cum fructu concedi posse, persuadeant. Exempla,

B

quæ

quæ hac in parte proferuntur, sunt rarissima: Eaq; propter in
Politicis parùm attenduntur: cum illi, de his, quæ plerumq;
fiunt, disponant. Et concessio: Iuuenes aliquandò Reip. causã
laudabiliter administrasse: Addendum tamen erit: eos tan-
dem ita in vno lapsos fuisse, vt exindè irreparabile damnum
ad Remp. peruenerit. Hæc de Iuuentute sufficiant: Ad senes
modò accedem⁹: Neq; ij Magistratus videtur capaces: I. Ho-
rum quippè ætas risui & ludibrio est exposita: Magistratum
verò auctoritate & dignitate excellere æquum est. II. Hoc
vnum vitium senectus affert secum, vt nimis attenti simus
ad rem, quã fat est. Ter. in Adelph. III. Alios rectiùs iudican-
tes ferre non possunt: Illi namq; nihil rectum æquumq; di-
ctum aut factum putant, nisi ipsi quod fecerint. Dubitantq;
semper quid meliùs, rectiùsq; fiet. IV. Si quæ delatores mala
ad illos detulerint, statim credunt, & nonnunquam contra
delatos, qui nec dixere, nec fecere tale quicquam, grauitè
& cum iniuria decernunt. Ipsi quæ faciunt, rectane sint, an
secus, timent: secula præterita vel ad cælum laudibus tollunt;
præsentia deformi vituperio deprimunt & execrantur: vt
rectè in eos dixerit Cornelius Gallus:

Stat dubius, tremulusq; senex; semperq; malorum

Credulus, & stultus, quod facit, ipse timet.

Laudat præteritos, presentes despicit annos

Et tantum rectum, quod facit ipse, putat.

V. Prudètia, quã cū Reip. inseruire debebant, in ijs euauit,
& quasi exspirauit. Neq; multos eorum reperias, quib. Plau-
rinum illud non conueniat; Terræ odium ambulat: Iam ni-
hil sapit: tanti est, quanti fungus putridus.

Satiùs proindè senes ab administratione Reip. abesse,
quàm præesse; Et in eadem regendã si quid effectum dare
volunt feliciter, Deo statum conditionemq; Magistrat⁹ pre-
cib. assiduis commendent: Iuuenes eò laborent contédantq;
vnicè,

vnice, vt aliquandò Resp. in partib. eius, illis credendis rectè
gubernari possit, memores illius :

Der Jungen That/

Der Mitlern Raht/

Der Alten Bundsch/

Ist selten vmb sonst.

Vii.

An ad Magistratum potius Diuites; an Pauperes adhibendi?

Diuites certe potius I. ji quippè amantiore Patriæ, cū
ex eiusdem interitu plus detrimenti sensuri sint, quàm pau-
peres, omni studio & curâ, vt salua & teçta maneat Resp. agūt
& laborant. Quorum verò magis interest Remp. manere in-
tegram, ab ijs eandem regi & administrari iubet Aristot. 4.
Politic. 12. 5. Pol. 9. Dn. Arnifæus lib. I. Pol. c. 14. II. Omnes
diuites respiciunt & venerantur : Pauperes contemnunt &
aspernantur : Nihil autem perniciosius est Magistratui ; quâ
contemni. Lips. 4. Pol. c. 9. Nihil magis ornat Magistratum,
atq; obseruari & honorari. III. Diuites Magnanimi sunt, nec
facilè quempiam pertimescunt : Pauperes timidi sunt, nec
satis animi habent ad imperandum. Arist. 4. Pol. c. 11. IV. Di-
uites suis facultatib. Reipubl. necessitate vrgente, subuenire
possunt ; Quâ ratione sæpè integram ciuitatē seruatum esse
probat Clarissim. Dn. Arnif. d. I. Pauperes nõ item : cum nec
vndè sibi viuât, habeant. V. Paupertas suspectos facit Magi-
stratus : quia periculum est, ne manus rebus alienis inferant.
Egentissimo enim omnia cum precio honesta sunt Salust :

————— & contemnere fulmina pauper

Creditur, atq; Deos Dÿs ignoscentibus ipsis.

Magnum pauperies opprobrium iubet

Quiduis & facere & pati.

Virtutisq; viam deserit ardua.

Hor. l. 3. Carm. Od. 24.

V. Rei domesticæ angustia pressi communem salutem pro-
mouere non possunt. Dum enim vel maximè Reip. operam

B 2

& opem

& opem tulisse æquum erat, illi de victu sibi suisq; quæren-
do sint solliciti oportet. IIX.

An Iudæi in rebusp. Christianorum ferendi?

Indè vsq; ab vltimâ vrbis Hierosolomitanae vastatione
quæstionem hanc acriter agitarunt Politici, an Iudæi in re-
busp. Christianorum ferendi? Sunt, qui aiunt; Sunt qui ne-
gant. Illi, tum propter insignem & omnibus modis detestan-
dam blasphemiam, quâ quotidie petunt caput & fundamē-
tum Christianorum, tum propter artes eorundem fœne-
ratorias, quibus subditos bonis & pecuniâ emungunt, Iu-
dæos è republicâ proscribunt penitus. Hi tolerari posse
autumât. I. quia misera hæc gens magis in se misericordiam
& commiserationem quàm odium & indignationem com-
mouet, cum in tanta Euangelij luce videns non videat, &
intelligens intelligere nequeat. II. Exempla sunt iræ DEI
aduersus peccata & securis ad pœnitentiam incitamento: Si
enim hoc factum in ligno viridi, quid expectandum arido?
Verum enim verò non quidem Iudæi facile in Rempubl.
sunt recipiendi, neq; studiosè in illam aduocandi, tantùm
abest, vt lucri causa hospitium illis concedendum, sed tamè
sequentibus conditionib. ferri possunt. I. Si secundum ius
in istâ Rep. vsitatum pacificè & tranquillè viuere cogantur.
II. Si inter Christianos & Iudæos sit contentio non à senio-
rib. Iudæorum, sed ab ordinarijs iudicib. dirimâtur. I. si quis
C. de Iud. & cælic. III. Si, cum Christianis matrimonium ne
contrahant, prohibentur, quippè matrimonium inter Iu-
dæos & Christianos contractum habetur adulterium I. ne
quis Christianam 6. C. eod. IV. Si immoderatæ vsuræ alijq;
illiciti contractus illis interdicanter. V. Iudæi à publicis mu-
nerib. pellâtur. VI. Si dispari à Christianis habitu vtâtur. VII.
Synagogas ne extruant interdicanter. IIX. Ne homines veræ
religionis ad suum schisma persuadere aut trahere audeant,
vetentur.

verentur. Quod, si attentauerint pœnam sanguinis subeant iuxta l. Si Iudæus 18. C. d. t. 20. Nec IX. Christianam fidē maledictis & iniurijs impunè lacerent, prohibente etiam Imperatore in l. Iudæos n. C. d. t. His ita obseruatis Iudæi in rep. tolerari possunt, nec ex eadem exterminandi; Accedit, quod, Christianorum diæcesibus planè eiekti ad Turcas & alios nominis Christiani hostes emigrant, iisdemque omnia nostratium consilia aperiunt, vti notat Camer. Cent. 1. hor. succif. c. 89. ad centum millia Iudæorum vtriusque sexus ad Turcas diuersis temporib. migrasse. Et addit: Memorix traditum est, Turcium Imperatorem dicere solitum, se mirari Christianorum Regum stoliditatem, quod tantam multitudinem, quam, si non interficere voluissent, attamen, mancipiorum loco, ad vtilia & idonea seruitia præstanda seruare poterant, potiùs in propriam perniciem expellere, atque ad suum emolumentum retinere maluerint, iuxta illud Horatianum:

*Vendere cum possis captiuum accidere noli
Seruiet utiliter.*

Et certè maximè notabile, quod de Iudæis hic subiicit Camerarius: Eos videlicet primùm ad Turcas tam varia artificia, & perfectiorem vsum machinarum bellicarū aliarumque rerum, pertulisse, quibus antea barbara ista gens destituta erat & ignara. Quod, cum quanto Christianorum incommodo & detrimento factum sit, facilè est animaduertere.

I X.

Utrum plures consanguinei simul in eadem republica ferendi?

Ex re Reip. non esse maximæ famæ Politici contendunt, vt ad munera publica consanguinei simul plures in eadem rep. adhibeantur, idque ex hac ratione, ne conspiratione illorum vota cæterorum superentur, aut præuertantur, nec vincat sententia melior, sed quæ plurium calculis compro-

B 3

bata

ad munera adhibere

vid. in loc.

lit. 5. fol.

97ho diu

est a loco

bata est. Dn. Arnis. li. 1. Polit. c. 14. m. f. 340. edit. prior: Quod, nescio, an ita. Quippè conspiratio eiusmodi non speranda in viro bono, cum nec conspirationis in virum bonum cadat suspicio. Nihil itaq; interest, ad vnius Reip. gubernationem plures simul adhiberi consanguineos, modò aliàs probatæ sint fidei, famæ, & vitæ. Et demus sanguinis glutina coniunctos simul rerum clauem tenere non posse, annò sæpè virtus suo præmio & resp. suis gubernatorib. haud rarò esset caritura?

X.

An Tyrannicida sint excusabiles?

Verè equidem Plutarchus: Nihil rarius Tyranno sene. Et reges consenescent liberisq; ac nepotib⁹ tradunt regna: Tyrannorum execrabilis brevisq; potestas est. Sen. 5. de Clement. Quippè Tyrannis subiecti eò omnes suas defigunt cogitationes, vt Tyrannicum iugum excutiant, & Tyrannū quò citiùs, eò meliùs dent internecioni. Excitat hoc in nonnullis Patriæ libertas, quam à Tyranno labefactari, imò planè nonnunquam tolli animaduertunt. Alij iniurias sibi suisque à Tyranno illatas vindicaturi eundem è medio auferre laborant. Quidam porrò eapropter Tyrannicidium suscipiunt, vt, Tyranno sublato, ipsi imperij falces adipiscantur. Quæcunq; tandem caussa ad diluendum Tyrannum illos alliciat, maxima difficultas est, eos, qui magno ac forti animo Tyrannum occidere constituerunt, à proposito Tyrannicidio dimouere, si propositi conscium, quem metuere oporteat, habeant neminem. Quæritur hinc non inconuenienter, an excusationem iure mereantur Tyrannicidæ, vt iustè Tyranni coesi dicantur? placet adfirmatiua non paucis: Neque ea sine ratione: I. Ei namq; meritò fauendum, qui pro libertate & incolumitate Patriæ pugnat, & abominandum Tyranni iugum excutere laborat. II. Nulla pinguior Deo potest ma-

ctari

Etari victima, quàm Rex iniquus Sen. in Herc. Iur. III. Iustus est metus, cui resistere omni iure licet. Et plura alia hanc muniunt sententiam, quæ ab alijs alibi latius explicantur. Properandum nobis est: Accedimus ad eos, qui negatiuam defendunt: Præcipua autem horum fundamenta sunt hæc: I. Nulli priuatorum licet Magistratui, vtpotè diuinæ ordinationi resistere, tantùm abest, vt cuiquam aduersus eundè arma sumere, è medio tollere sit cõcedendum. Epistol. Iæd. v. 9. 2. Pet. 2. v. II. Pro quouis magistratu, etiam impio, fundendæ preces. 1. Tim. 2. III. Exemplo illis sit Dauid, qui Tyranno Sauli violentas manus inferre noluit, vbi vel maxime poterat, 1. Sam. 24. v. 8. 26. IV. Exemplo Pauli, qui nec verbis Sacerdotem lædi debere innuit Act. 23. v. 5. vtpote cū omnem Magistratum à Deo ordinatum idem sciret Rom. 13. v. 1. Quod & Petrus comprobat 1. Epist. c. 2. v. 13. Sed cui nam potius adfistendum? Distinguentibus apparebit. Tyrannus duplex constitui solet. I. Tyrannus absque titulo. II. Tyrannus exercitio. Tyrannus absq; titulo dicitur is, qui sine iusto titulo, vi, fraude & technis imperij sceptrum nactus est; Et hunc, quidem si quisquam interfecerit excusari omninò & potest, & debet. Tyrannus exercitio definitur ille, qui quidem legitimâ successione, aut electione regnum acquisiuit, sed tamen Tyrannicè illud administrat. Isq; vel recognoscit superiorem; & dum ei medijs ordinarijs resisti potest; nec opus est tam abominando facinore salutem Reip. quæri: vel non recognoscit, & is, si fuerit interemptus nullam habet Tyrannicida excusationem. Et hæc in præsentia sufficiant. Tibi Deo O. M. sit laus & honor in infinita secula.

F I N I S.

Heleu stedt, Diss., 1616-19

ULB Halle

3

004 592 670

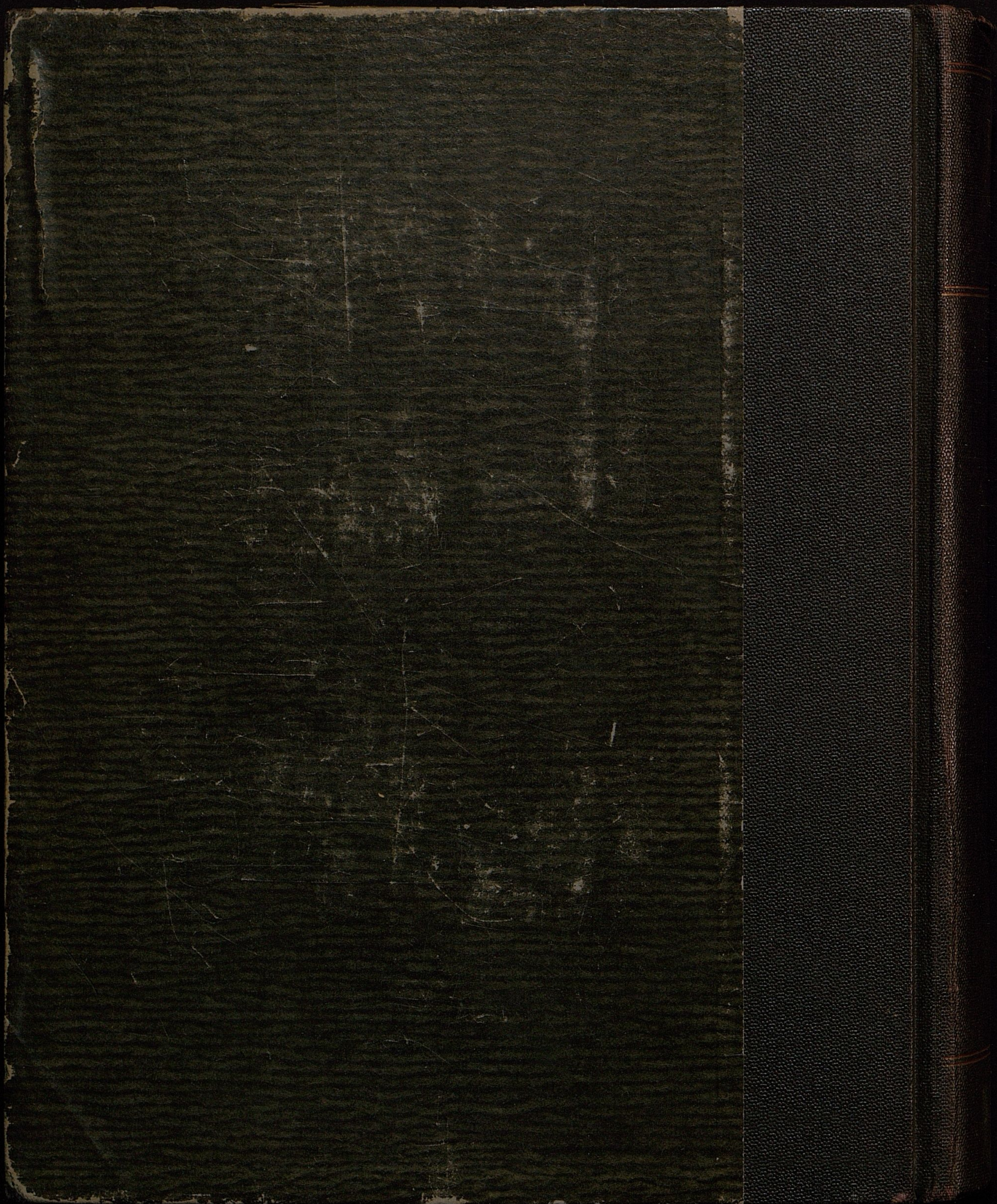

ms A+13+23

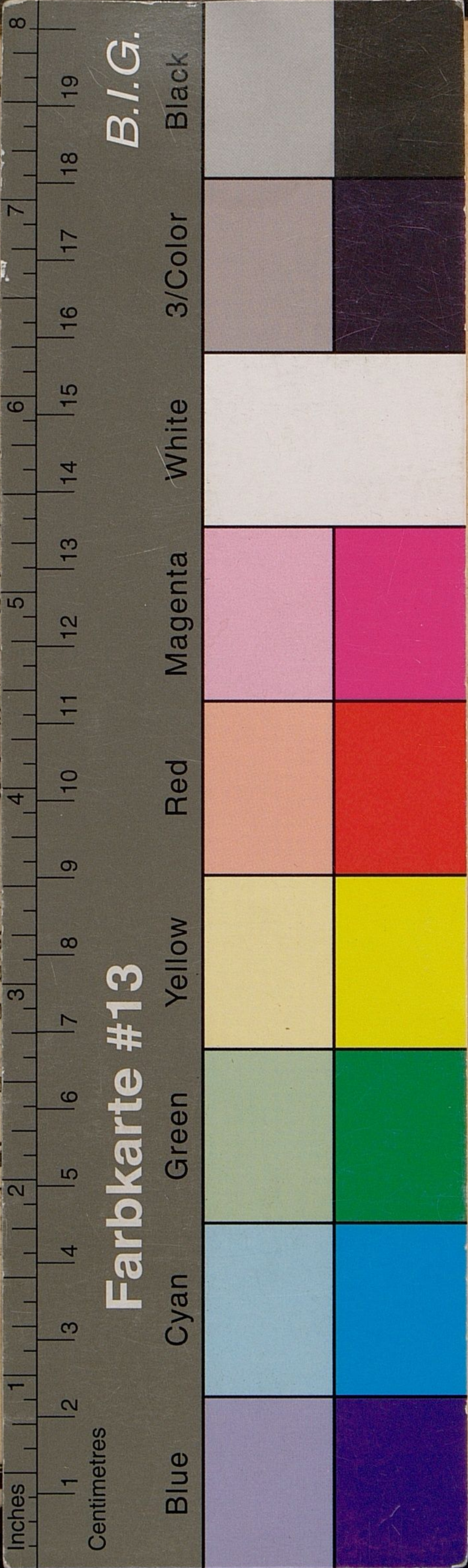
VD17

8345

1616, 6

118.

6

M

Σὺν Θεῷ

DECAS PROBLEMATVM PO-
LITICORVM,

IN ILLVSTRI ACADEMIA IVLIA
publici exercitij gratiâ ventilanda,

Praside

DN. IOAN. ANGELIO

VERDENHAGEN PHILOSOPHIAE

Practicae Professore Ordinario,

Respondente

G V I L H E L M O M V L L E R O

Ascanio.

Ad d. IX. KAL. Xbris in auditorio nouo maiori horis
confuetis.

HELMAESTADI,

Typis heredum IACOBI LVCI,

ANNO

—
c16 16 cXVI.

2.

3.